

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 3 De Islam en democratie

13 maximumscore 2

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een goed geformuleerd bezwaar vanuit het liberalisme tegen een beroep op traditie 1
- een toelichting aan de hand van tekst 6 1

voorbeeld van een goed antwoord:

- Vanuit het liberalisme kan men stellen dat individuele vrijheden boven de wenselijkheid van het vasthouden aan traditie staat. Dat iemand in een bepaalde traditie is opgegroeid wil nog niet zeggen dat die traditie overeenstemt met wat voor leven hij of zij voor ogen heeft 1
- Met betrekking tot het afwijzen van democratie, komen in tekst 6 beide standpunten naar voren: Salafisten vinden dat democratie tegen de normen van hun geloof ingaat, terwijl de machthebbers in Saoedi-Arabië zich niet op iets normatief beroepen, maar democratie afwijzen omdat het historisch gezien niet in hun traditie voorkomt 1

14 maximumscore 2

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een uitleg dat constituties niet per se liberale uitgangspunten hebben: ook niet-seculiere uitgangspunten kunnen een constitutie ondersteunen 1
- Uit tekst 7 blijkt dat de democratie ook gebruikt kan worden om een islamitische staat te stichten 1

voorbeeld van een goed antwoord:

- Vanuit de Verlichting overheerst de opvatting dat een staat zijn constitutie vindt in een grondwet die rechtvaardig is voor alle onderdanen. Stilzwijgend wordt daarbij veelal aangenomen dat een rechtvaardige staat een liberale, seculiere grondwet behoeft om op allen van toepassing te kunnen zijn, wat natuurlijk niet noodzakelijk is 1
- Uit tekst 7 blijkt dat het goed mogelijk is om via de democratie een islamitische staat te stichten, met een constitutie die niet noodzakelijk seculier hoeft te zijn 1

Vraag	Antwoord	Scores
15	<p>maximumscore 4</p> <p>Een goed antwoord bevat de volgende elementen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een kritiek vanuit het conservatisme op moslim-democratie: democratie als moderniseringsverschijnsel betekent verlies van traditionele waarden • een tegenargument tegen het conservatisme: een argument tegen democratie (als vorm van modernisering) is nog geen argument voor religie • een kritiek van de ‘seculiere krachten’ op de moslim-democratie: secularisten zullen zich niet onderwerpen aan de islam • een argument tegen deze kritiek: religie laat zich niet volledig beperken tot de privé-sfeer <p>voorbeeld van een goed antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vanuit het conservatisme zal men de democratie niet zien als een moderne verworvenheid, maar eerder als afbraak van traditionele waarden. Mensen met een conservatieve opvatting zouden het liefst de oude traditionele waarden in ere hersteld zien. De in hun ogen belangrijkste zaken, zoals het respect voor het opperwezen of het zielenheil in een hiernamaals, laten geen democratische besluitvorming toe • Het argument dat democratie als moderniseringsverschijnsel de traditionele waarden onderuithaalt, is nog geen argument vóór religie. Ook al is het zo dat democratie verwerpelijk is vanwege het teloorgaan van traditionele waarden, dan wil dit nog niet zeggen dat terugkeer naar de religieuze waarden van weleer mogelijk is, laat staan wenselijk is • Vanuit het seculiere gedachtegoed kan men stellen dat mensen die niet (meer) geloven zich niet zullen kunnen vinden in een staat die berust op een religieuze constitutie, terwijl gelovigen zich wel zouden kunnen vinden in een staat die berust op een seculiere constitutie. Geloofskwesties kan men nu eenmaal niet afdwingen, en dat is wat een moslimstaat wel beoogt, terwijl een seculiere staat religieuze verering uitsluitend in de privé-sfeer zal toestaan • Het aanhangen van een geloof komt voort uit een innerlijke overtuiging en houdt onder meer een bepaalde houding in het leven in onder andere met betrekking tot het uitvoeren van rituelen. Deze houding kan men niet afleggen zodra men het publieke domein betreedt. Religie kan dus niet volledig tot de privé-sfeer worden teruggebracht 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>

Vraag	Antwoord	Scores
16	maximumscore 3	
	Een goed antwoord bevat de volgende elementen:	
	<ul style="list-style-type: none"> • een argumentatie hoe Qutb het gebruik van religieus geweld rechtvaardigt: niemand hoeft zich maatregelen op te laten leggen die de uitoefening van zijn geloof in de weg staan 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • een kritiekpunt op Habermas' vooronderstellingen: Habermas veronderstelt ten onrechte dat een natiestaat per se liberaal is en daarmee noodzakelijk neutraal, pluralistisch en tolerant 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • een beargumenteerd antwoord op de vraag of er omstandigheden zijn waardoor politiek geweld geoorloofd is, met daarbij betrokken het standpunt van Qutb en/of van Habermas 	1
	voorbeeld van een goed antwoord:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Omdat voor Allah alle mensen gelijk zijn, kan er niemand boven een ander gesteld worden. Burgerlijke regeringen zijn dus vanuit de islam gezien niet legitiem. Als zo'n regering het dan ook nog onmogelijk maakt om als goed moslim te leven, dat wil zeggen dat de regering of regeringsmaatregelen een correcte uitoefening van het geloof onmogelijk maakt, waardoor het zielenheil in gevaar komt, dan is geweld tegen die regering toegestaan 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Habermas gaat ten onrechte uit van de veronderstelling dat een natiestaat per se liberaal is. Uit deze onterechte veronderstelling volgt dan de noodzakelijk optimistische conclusie dat zo'n staat neutraal is. Verder volgt er ook noodzakelijk uit dat zo'n staat pluralistisch is en dat veronderstelt dat men tolerant is ten aanzien van andersdenkenden. En dat is nu juist waar mensen die een moslimstaat nastreven, tegen zijn 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Als een regering op niet legitieme wijze aan de macht is gekomen of onderdrukkende maatregelen afkondigt. Bijvoorbeeld als het onmogelijk gemaakt wordt om als goed moslim te leven, waardoor het zielenheil in gevaar komt, dan is geweld tegen die regering toegestaan en mag men volgens mij tegen die regering in opstand komen. Maar wel alleen als andere manieren niet helpen, dus alleen als laatste redmiddel 	1